

De gemeenteraad van de gemeente Delft
T.a.v. mw. drs. Yvonne van Delft
Griffier
Postbus 78
2600 ME Delft

Amersfoort, 4 januari 2006

Betreft: evaluatie gedragscode gemeenteraad

Geachte mevrouw van Delft,

Op basis van ons voorstel van 6 september 2005 hebben wij een evaluatie van de op 22 mei 2003 vastgesteld gedragscode van de gemeenteraad uitgevoerd. Hierbij rapporteren wij u onze bevindingen en brengen u ter zake advies uit.

1. Door BING verrichte werkzaamheden

Wij hebben kennis genomen van de op 22 mei 2003 door de raad vastgestelde 'gedragscode gemeenteraad', het bijbehorende raadsvoorstel van 6 mei 2003 en het verslag van de beraadslaging in de raad over de code in de bijeenkomst van 22 mei 2003. Ook hebben wij kennis genomen van de stukken ten behoeve van de Raadsconferentie Bestuurlijke Integriteit van 11 december 2002, de 'Gedragscode voor het College van Burgemeester en Wethouders van Delft' en een aantal perspublicaties waarin de code voor de raad onderwerp is. Vervolgens hebben wij gesprekken gevoerd met de (wnd.) griffier, de gemeentesecretaris, de burgemeester en een achttal raadsleden. In het navolgende schetsen wij u een impressie gebaseerd op de gesprekken en onze waarnemingen, die wij vervolgens bij wijze van conclusie coherent voor u samenvatten. Op basis daarvan doen wij een aantal aanbevelingen, waar vooral de in 2006 nieuw te benoemen raad opvolging aan zal kunnen geven.

2. Impressie op basis van de gevoerde gesprekken en bestudeerde documenten

Deze paragraaf geeft een impressie van de meningen en standpunten zoals die door de geïnterviewden zijn geuit. Het zijn daarmee uitdrukkelijk geen geverifieerde feiten, maar aspecten die de geïnterviewden belangrijk vonden om naar voren te brengen. Ze lenen zich

dan ook minder voor een discussie over de juistheid van de standpunten, maar wel voor een gesprek over de betekenis van het feit dat deze aspecten mensen bezig houden.

De meningen over de door de raad vastgestelde gedragscode zijn divers. Dit bleek al bij de behandeling van het voorstel in de raad van 22 mei 2003. De code is het resultaat van onderhandelingen en de notie “dat er iets moest komen”; niet van een intrinsieke wens van de raad om daadkrachtig met het onderwerp integriteit aan de slag te gaan. De code wordt ook veelal gezien als een instrument om handhavend op te kunnen treden tegen raadsleden die zich niet aan de regels houden en niet als richtinggevend handvat voor bewust moreel handelen. Het feit dat de code niet voldoet aan die ‘handhavende rol’ wekt frustratie op. Aan de andere kant worden ook meningen geuit in de trant van: “Het gaat om het aangaan van het gesprek, niet om het elkaar veroordelen”.

In de raad van Delft wordt in het algemeen over mensen gesproken in plaats van met mensen. Meerdere geïnterviewden constateren een gebrek aan wederzijds respect, het open staan voor elkaars meningen en de bereidheid om echt naar elkaar te luisteren. Deze situatie wordt mede als oorzaak gezien voor de problemen die men ondervindt bij het vinden van goede kandidaat raadsleden. Er is geen sprake van een uitnodigend beleid en een positief imago. In het algemeen wordt het als lastig ervaren om kandidaten voor het raadslidmaatschap te vinden, dit geldt in het bijzonder voor kandidaten met een allochtone achtergrond. De sfeer binnen de raad wordt als een belangrijke oorzaak hiervoor gezien.

Besluitvorming vindt nog vaak via coalitielijnen plaats. Het dualisme heeft daardoor niet de volledige werking die het zou kunnen hebben en dit wekt geregeld irritatie op.

Over de rol van de voorzitter oordeelt men verschillend. Sommige geïnterviewden vinden dat deze precies goed is en duidelijk een positieve invloed op de gang van zaken heeft, anderen zijn van mening dat deze steviger mag worden aangezet. Ook werd gepleit voor een nadrukkelijker rol als bemiddelaar tussen partijen in petit comité en een zwaardere rol voor het fractievoorzitteroverleg. In dit overleg zouden gevoelige cases besproken kunnen worden ter voorbereiding op de discussie in commissie of raad. Hierdoor wordt tevens een referentiekader voor raadsleden ontwikkeld om in de praktijk met de code te werken.

Concrete cases die op het gebied van integriteit als actueel werden genoemd, hebben betrekking op de geheimhouding (bvb. de spoortunnel), het aannemen van geschenken (bvb. theaterkaartjes voor raadsleden en partners) en het voorbeeldgedrag als privé persoon (bvb. het thuis zwart laten werken van uitkeringsgerechtigden).

De discussie over de code spitst zich vooral toe op artikel 5 van de code (meningsuitingen) en omgangsvormen. Daarbij wordt aangegeven dat overtreding van dit artikel zeker niet op het conto van één partij is te schrijven. Meerdere raadsleden van verschillende partijen laten zich verleiden tot ongewenst gedrag, soms uit frustratie over het gedrag van anderen.

Het blijkt lastig om de raad positief neer te zetten door de negatieve toonzetting van de pers. De media lijken uitsluitend geïnteresseerd in schandalen en niet in een positieve discussie. De stadskrant van de gemeente zelf zou hier een rol kunnen spelen, zeker met de komende verkiezingen in het zicht. Men betreurt het dat door een aantal ‘affaires’ het imago van de raad en de gemeente zo wordt aangetast. De code is ook moeilijk te vinden op de website van de gemeente en het is onduidelijk of burgers zich er op kunnen beroepen.

De redactie van de code voor de raad wijkt op een aantal punten belangrijk af van die van het college. Als voorbeeld wordt artikel 5 weer genoemd. Sommigen zien hierin een verborgen agenda. Ook hebben sommigen commentaar op het (te ingewikkelde) taalgebruik in de code. Wij constateerden dat de redactie van beide stukken inderdaad verschillend is en dat de code voor de raad in de uiteindelijk vastgestelde vorm de toelichting ontbeert die bij de raadsconferentie nog wel aan de tekst vooraf ging. In de code voor het college worden in de inleiding de Algemene Beginselen van Behoorlijk Bestuur aangehaald. De aanbiedingsnotitie zoals die bij de behandeling in de raad van 22 mei 2003 voorhanden was maakt, voor zover wij kunnen nagaan, geen deel uit van de uiteindelijk vastgestelde code. In deze toelichting stonden ook de handhavingsartikelen. Voor uw gemak voegen wij als bijlagen bij deze rapportage achtereenvolgens de code van B&W, de code van de raad en de toelichting op de code van de raad zoals die via het RIS systeem beschikbaar zijn.

De rol van de adviescommissie klachtbehandeling vindt niet veel waardering. In het algemeen pleit men voor enerzijds een zwaardere rol voor de voorzitter van de raad en het fractievoorzitteroverleg en in het uiterste geval het advies van een extern deskundig forum. De adviescommissie klachtbehandeling wordt door sommigen als 'te dichtbij' gekenmerkt.

Waar mogelijk sprake is van schending van wettelijke normen, bijvoorbeeld strafrechtelijke, dient het daarbij behorende instrumentarium ten volle te worden uitgeput. Men ziet hierin een belangrijke functie voor de voorzitter in de zin van oriënterend overleg met de officier van justitie.

Men is in het algemeen niet of slecht geïnformeerd over de wijzigingen in de Ambtenarenwet op het gebied van integriteit, die ook voor de raad gevolgen hebben.

Openbaarmaking van geheime informatie geschiedt stiekem. Daarmee worden de onderliggende argumenten dubieus. Daar staat tegenover dat in bepaalde gevallen de argumentatie ontbreekt waarom iets de status 'geheim' heeft.

De code is niet door elk raadslid nadrukkelijk onderschreven en/of ondertekend. Ook bleek dat verschillende versies circuleerden en dat later geïnstalleerde raadsleden de code niet automatisch kregen uitgereikt en toegelicht. Ook de fracties besteden hier geen of nauwelijks aandacht aan. Wel geven een aantal (landelijke) partijen richtlijnen of zelfs bindende codes uit voor leden die voor de betreffende partij zijn gekozen.

3. Samenvattende conclusies en aanbevelingen

De thans geldende code voor de raad van de gemeente Delft is voor een groot deel gebaseerd op de modelcode van de VNG, aangepast mede op basis van de Raadsconferentie Bestuurlijke Integriteit van 11 december 2002. Objectief gezien is er helemaal niets mis mee, maar de indruk bestaat bij sommigen dat er een verborgen agenda onder een aantal artikelen zit. De constatering dat het lastig is de code te handhaven is terecht, maar dit betreft een feit waar elke gemeente mee kampt. Per definitie is een code in eerste instantie ook een instrument dat op positieve wijze richtlijnen geeft over hoe men met elkaar om wenst te gaan. Harde integriteitschendingen worden in het algemeen door wetgeving gesanctioneerd. Wij adviseren u nog eens kritisch naar de redactie van de code te kijken en deze waar mogelijk te 'synchroniseren' met de code voor het college van B en W. In artikel 5 zou het begrip 'respect' een plaats kunnen krijgen.

De door enkele geïnterviewden gedane suggestie om het zwaartepunt van de ontwikkeling en handhaving van het integriteitbeleid bij het fractievoorzitteroverleg en haar voorzitter te leggen, onderschrijven wij. Waar echter sprake is van het afleggen van verantwoording dient dat onzes inziens altijd in de raad te geschieden, voorbereid door de voorzitter en het fractievoorzitteroverleg. De positie van de commissie klachtbehandeling vinden wij ook minder gelukkig. In die gevallen waar een extern advies noodzakelijk wordt geacht, adviseren wij u dat advies ook werkelijk extern en door experts op het betreffende terrein te laten uitbrengen. Het bestaande wettelijke instrumentarium dient steeds volledig benut te worden.

Handhaving van de code is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de raad zelf. Dit begint met het zelf geven van het goede voorbeeld en het elkaar aanspreken op ongewenst gedrag. De discussie over de integriteit van de raad zelf zou onzes inziens ook binnen de fracties gevoerd dienen te worden. Voor de nieuw te benoemen raad zullen wij in het kader van het introductieprogramma een thematische bijeenkomst voorbereiden en begeleiden, waarin het onderwerp integriteit, ontwikkelingen op het gebied van wetgeving en het omgaan met dilemma's nadrukkelijk aan de orde komen.

Een inventarisatie van actuele dilemma's in de hiervoor bedoelde bijeenkomst kan een start zijn van een geregeld terugkerend agendapunt – al dan niet voorbereid door het fractievoorzitteroverleg - waarin dilemma's open met elkaar worden bediscussieerd. Een dergelijke open dialoog zal ook tot gevolg hebben dat dilemma's zich minder voor zullen doen en dat raadsleden elkaar kunnen helpen bij het oplossen van dilemma's.

Het voorkomen dat raadsleden voor dilemmasituaties komen te staan kan ook door het nemen van pragmatische maatregelen worden bevorderd. Zo zou bijvoorbeeld bij stukken die het predikaat 'geheim' of 'vertrouwelijk' krijgen, een toelichting kunnen worden gegeven waarom dit zo is en welke belangen er mee zijn gemoeid.

De komende verkiezingen bieden mogelijkheden om het onderwerp prominenter op de agenda te zetten. Door interviews in de stadskrant zouden lijsttrekkers in kunnen gaan op hun visie op integriteit en de rol die de raad daarin speelt. Ook zou in een openbaar lijsttrekkersdebat het onderwerp een prominente plaats kunnen krijgen. Een eventueel beschikbare plaatselijke 'kieswijzer' zou ook aandacht kunnen besteden aan het onderwerp integriteit en gedragscode.

Wij adviseren u om de (eventueel deels herziene) code in de nieuw te benoemen raad te bespreken en opnieuw vast te laten stellen. Deze discussie kan deels plaatsvinden in de al genoemde bijeenkomst in het kader van de introductie. Na vaststelling kan de code nadrukkelijk worden gecommuniceerd met de burgers van Delft.

De herziening van de Ambtenarenwet is door de Tweede en Eerste Kamer goedgekeurd en zal 1 maart 2006 van kracht worden. Deze wijzigingen leggen gemeenten de verplichting op om integriteitbeleid te voeren, waaronder het opstellen van een ambtelijke code, en jaarlijks over het gevoerde beleid en de werking ervan te rapporteren aan de gemeenteraad. In het kader van de beoordelende rol die de raad daarmee krijgt opgelegd, lijkt het goed om nog eens nadrukkelijk te kijken naar de eigen integriteit en de voorbeeldfunctie die raadsleden binnen de gemeente vervullen.

4. Ten slotte

Wij vertrouwen er op met het uitbrengen van deze rapportage aan uw opdracht te hebben voldaan. Wij hopen dat deze evaluatie kan bijdragen aan een positiever klimaat binnen de raad en een breed gedragen gevoel dat de code bij kan dragen aan een transparant en ethisch klimaat waar de samenleving baat bij heeft en waarin elk individueel raadslid kan gedijen en zich met respect behandeld weet, onverlet politieke verschillen van mening. Wij zijn graag voor nadere toelichting en overleg beschikbaar en zullen de uitkomsten van deze evaluatie na overleg met u betrekken bij de voorbereiding voor de thematische bijeenkomst met de nieuwe raad, later dit jaar.

Hoogachtend,

Emile W. Kolthoff
Directeur

Bijlage 1, gedragscode B&W

De raad der gemeente Delft;

gelezen het voorstel van het college van 6 mei 2003;

gelet op de Gemeentewet;

b e s l u i t

de gedragscode voor het college van burgemeester en wethouders van Delft vast te stellen.

Inleiding

Deze gedragscode bevat zowel normen over hoe in een bepaalde situatie te handelen als regels over procedures die moeten worden gevolgd. Procedureafspraken kunnen een onlosmakelijk onderdeel zijn van een gedragsregel en de transparantie en daarmee de controleerbaarheid vergroten.

De gedragscode bestaat uit twee onderdelen. Het algemene deel beschrijft een aantal kernbegrippen van integriteit en plaatst daarmee het vraagstuk in een breder kader. Zij vormen als het ware de algemene uitgangspunten voor de gedragscode. De gehanteerde begrippen zijn in dezelfde of soms iets andere bewoordingen in de publicatie terug te vinden.

Het tweede deel bevat de feitelijke gedragsregels, waarbij een aantal thema's wordt onderscheiden:

- algemene bepalingen
- belangenverstrengeling en aanbesteding
- nevenfuncties
- informatie
- aannemen van geschenken
- bestuurlijke uitgaven
- declaraties
- creditcards
- gebruik van gemeentelijke voorzieningen
- reizen buitenland

Algemeen: Kernbegrippen van bestuurlijke integriteit

De leden van het college van burgemeester en wethouders stellen bij hun handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal. Integriteit van het openbaar bestuur is daarvoor een belangrijke voorwaarde. De belangen van de gemeente, en in het verlengde daarvan die van de burgers, zijn het primaire richtsnoer.

Bestuurlijke integriteit houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt wordt aanvaard en dat er de bereidheid is om daarover verantwoording af te leggen. Verantwoording wordt intern afgelegd aan collega-bestuurders en de gemeenteraad, maar ook extern aan organisaties en burgers voor wie bestuurders hun functie vervullen.

Een aantal kernbegrippen is daarbij leidend en plaatst bestuurlijke integriteit in een breder perspectief:

- *Dienstbaarheid*

Het handelen van een bestuurder is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente en op de organisaties en burgers die daar onderdeel van uit maken.

- *Functionaliteit*

Het handelen van een bestuurder heeft een herkenbaar verband met de functie die hij vervult in het bestuur.

- *Onafhankelijkheid*

Het handelen van een bestuurder wordt gekenmerkt door onpartijdigheid, dat wil zeggen dat geen vermenging optreedt met oneigenlijke belangen en dat ook iedere schijn van een dergelijke vermenging wordt vermeden.

- *Openheid*

Het handelen van een bestuurder is transparant, opdat optimale verantwoording mogelijk is en de controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen van de bestuurder en zijn beweegredenen daarbij.

- *Betrouwbaarheid*

Op een bestuurder moet men kunnen rekenen. Die houdt zich aan zijn afspraken. Kennis en informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt, wendt hij aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.

- *Zorgvuldigheid*

Het handelen van een bestuurder is zodanig dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op correcte wijze worden afgewogen.

Deze kernbegrippen zijn de toetssteen voor de nu volgende gedragsafspraken. Gedragingen moeten aan deze kernbegrippen getoetst kunnen worden.

Gedragsregels

1. 1. Algemene bepalingen

1.1.	1.1.	Onder het college wordt verstaan: het college van burgemeester en wethouders.
1.2.	1.2.	Deze gedragscode geldt voor alle leden van het college.
1.3.	1.3.	In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats in het college.
1.4.	1.4.	De code is openbaar en door derden te raadplegen.
1.5.	1.5.	De leden van het college ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de code.

2. 2. Belangenverstrengeling en aanbesteding.

2.1.	2.1.	Een lid van het college doet opgave van zijn financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt. De opgave is openbaar en door derden te raadplegen.
2.2.	2.2.	Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties voorkomt het lid van het college (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen.
2.3.	2.3.	Een voormalig lid van het college wordt het eerste jaar na de beëindiging van zijn ambtstermijn uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor de gemeente.
2.4.	2.4.	Een lid van het college dat familie- of vriendschapsbetrekkingen heeft met een aanbieder van diensten aan de gemeente onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.

- 2.5. 2.5. Een lid van het college neemt van een aanbieder van diensten aan de gemeente geen faciliteiten of diensten aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kan beïnvloeden.
- 3 3. Nevenfuncties
 - 3.1. 3.1. Een lid van het college vervult geen nevenfuncties waarbij strijdigheid is of kan zijn met het belang van de gemeente.
 - 3.2. 3.2. Een lid van het college geeft bij wettelijk voorgeschreven melding van al zijn nevenfuncties aan of de functie wel of niet bezoldigd is. Deze gegevens worden openbaar gemaakt.
 - 3.3. 3.3. Wanneer een lid van het college een nevenfunctie uitoefent uit hoofde van het ambt (een nevenfunctie q.q.) dient de vergoeding hiervoor die als beloningselement kan worden aangemerkt teruggestort worden in de gemeentekas. Een onkostenvergoeding in verband met dergelijke nevenwerkzaamheden hoeft niet teruggestort te worden, tenzij deze kosten voor rekening van de gemeente komen. Ook dient de waarde van een eventuele beloning in natura die fiscaal als inkomen wordt aangemerkt in de gemeentekas te worden gestort.
 - 3.4. 3.4. Een lid van het college dat een nevenfunctie wil vervullen anders dan uit hoofde van het ambt, bespreekt dit voornemen in het college. Inkomsten uit deze nevenfunctie hoeven niet in de gemeentekas gestort te worden. Als echter van gemeentefaciliteiten gebruik gemaakt wordt moet een onkostenvergoeding wel in de gemeentekas gestort worden c.q. moet de organisatie waarvoor gewerkt wordt de kosten van het gebruik aan de gemeente vergoeden.
 - 3.5. 3.5. Bij eenmalige inkomsten c.q. geschenk in natura met een waarde van meer dan € 50 voor een verleende dienst (bijvoorbeeld een lezing) waarbij van gemeentelijke faciliteiten gebruik gemaakt is wordt deze aan de gemeente afgedragen.
- 4 4. Informatie
 - 4.1. 4.1. een lid van het college gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt.
 - 4.2. 4.2. Een lid van het college houdt geen informatie achter voor leden van de raad of andere belanghebbenden, tenzij deze geheim of vertrouwelijk is en het niet geven van informatie dient plaats te vinden op grond van de Wet openbaarheid van bestuur.
 - 4.3. 4.3. Een lid van het college maakt niet ten eigen bate of van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.
 - 4.4. 4.4. naderhand onjuist gebleken informatie wordt door het betrokken lid van het college publiekelijk gerectificeerd.
- 5 5. Meningsuitingen
 - 5.1. 5.1. Een lid van het college formuleert zijn (schriftelijke en mondelinge) meningsuitingen zorgvuldig, draagt zorg voor een degelijke feitenonderbouwing en legt daar rekenschap over af.
 - 5.2. 5.2. Een lid van het college draagt er zorg voor dat de toonzetting van de bewering niet geschiedt in persoonlijke grievende bewoordingen.
 - 5.3. 5.3. Naderhand onjuist gebleken beweringen worden door het betrokken lid van het college publiekelijk gerectificeerd.
- 6 6. Aannemen van geschenken.

- 6.1 6.1. Geschenken en giften die een lid van het college uit hoofde van zijn functie ontvangt, worden gemeld en geregistreerd en zijn eigendom van de gemeente. Er wordt een gemeentelijke bestemming voor gezocht.
- 6.2 6.2. Indien een lid van het college geschenken of giften ontvangt van minder dan € 50 kunnen deze in afwijking van bovenstaande worden behouden.
- 6.3 6.3. Geschenken en giften worden niet op het huisadres ontvangen.
- 7 7. Bestuurlijke uitgaven
 - 7.1 7.1. Uitgaven worden uitsluitend vergoed als de hoogte en de functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond.
 - 7.2 7.2. Ter bepaling van de functionaliteit van bestuurlijke uitgaven worden de volgende criteria gehanteerd.
 - Met de uitgave is het belang van de gemeente gediend.
 - De uitgave vloeit voort uit de functie.
- 8 8. Declaraties
 - 8.1 8.1. Een lid van het college declareert geen kosten die reeds op ander wijze zijn vergoed.
 - 8.2 8.2. Declaraties worden afgewikkeld volgens een daartoe vastgestelde administratieve procedure.
 - 8.3 8.3. Een declaratie wordt ingediend door middel van een daartoe vastgesteld formulier. Bij het formulier wordt een betalingsbewijs gevoegd en op het formulier wordt de functionaliteit van de uitgave vermeld.
 - 8.4 8.4. In geval van twijfel omtrent een declaratie wordt deze voorgelegd aan de gemeentesecretaris. Bij blijvende twijfel legt deze de zaak ter beslissing aan het college voor.
- 9 9. Creditcards
 - 9.1 9.1. Er wordt geen gebruik gemaakt van een gemeentelijke creditkaart.
- 10 10. Gebruik van gemeentelijke voorzieningen
 - 10.1 10.1. Gebruik van gemeentelijke eigendommen of voorzieningen voor privé-doeleinden is niet toegestaan.
 - 10.2 10.2. Leden van het college kunnen op basis van een overeenkomst ter zake voor zakelijk gebruik een mobiele telefoon in bruikleen ter beschikking krijgen. Voor privé-gesprekken wordt een forfaitaire vergoeding aan de gemeente betaald.
 - 10.3 10.3. Als het belang van de gemeente daarmee is gediend kunnen de leden van het college voor hun dienstreizen gebruik maken van het raamcontract met het taxibedrijf. Hierbij wordt afgewogen of het gebruik van openbaar vervoer of van de taxi het meest handig is.
- 11 11. Reizen buitenland
 - 11.1 11.1. Een lid van het college dat het voornemen heeft een buitenlandse reis te maken, heeft toestemming nodig van het college.

- 11.2. 11.2. Een lid van het college dat het voornemen van een reis meldt, verschaft informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen en de samenstelling van het gezelschap.
- 11.3. 11.3. Uitnodigingen voor reizen, werkbezoeken en dergelijke op kosten van derden worden altijd besproken in het college en onder meer getoetst op het risico van belangenverstrengeling. Het gemeentelijk belang van de reis is doorslaggevend voor de besluitvorming.
- 11.4. 11.4. Het ten laste van de gemeente meereizen van de partner van een lid van het college is uitsluitend toegestaan wanneer dit gebeurt op uitnodiging van de ontvangende partij en het belang van de gemeente daarmee gediend is. Het meereizen van de partner wordt bij de besluitvorming van het college betrokken.
- 11.5. 11.5. Het anderszins meereizen van derden op de kosten van de gemeente is niet toegestaan. Het meereizen van derden op eigen kosten is toegestaan en wordt in dat geval bij de besluitvorming van het college betrokken.
- 11.6. 11.6. Het verlengen van een buitenlandse dienstreis voor privé-doeleinden is toegestaan. De extra reis en verblijfkosten komen volledig voor rekening van het collegelid.
- 11.7. 11.7. De in verband met de buitenlandse dienstreis gedane functionele uitgaven worden vergoed voor zover zij redelijk en verantwoord worden geacht.
12. 12. Overgangs- en slotbepaling
- 12.1 12.1 Het college kan ter uitvoering van deze gedragscode nadere regels stellen. Totdat en voor zover ten aanzien van het daarin gestelde nadere regels worden gesteld blijven de Nadere regels 2001 Algemene afspraken met betrekking tot declaraties burgemeester en wethouders, vastgesteld op door het college op 2 januari 2001 van kracht.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 22 mei 2003.

H.M.C.M. van Oorschot ,burgemeester.

R. de Groot ,griffier.

Bekendgemaakt: 25 mei 2003.

Bijlage 2, gedragscode raad

De raad der gemeente Delft;

gelezen het voorstel van 6 mei 2003;

gezien de adviezen van de raadscommissie Middelen en Bestuur van 8 april en 6 mei 2003;

gelet op artikel 15 lid 3 van de Gemeentewet

b e s l u i t :

vast te stellen de navolgende 'Gedragscode Gemeenteraad':

GEDRAGSCODE GEMEENTERAAD

1 DE TOEPASSING VAN DE GEDRAGSCODE

- 1.1© De gedragscode is voor elk raadslid het uitgangspunt voor de verwachtingen omtrent het optreden van de raadsleden. De code wordt op de met een © gemarkeerde onderdelen naar analogie toegepast op commissieleden/niet-raadsleden.
- 1.2© Een raadslid onthoudt zich van al hetgeen het aanzien van het raadlidmaatschap en het aanzien van de raad schaadt. De raadsleden zijn aanspreekbaar op de naleving van gedragscode. Raadsleden spreken elkaar aan op ongewenst gedrag.
- 1.3© De leden van raad ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de code. De door de raad vastgestelde gedragscode is openbaar en door derden te raadplegen.
- 1.4© In gevallen waarin de code niet voorziet vindt afstemming over eventuele aanpassing van de code plaats in de raadsadviescommissie Middelen en Bestuur. In gevallen waarin toepassing niet eenduidig is vindt afstemming plaats in het fractievoorzittersoverleg. Zonodig vindt bespreking plaats in de gemeenteraad.
- 1.5© De raad kan wegens schending van de gedragscode besluiten tot een sanctie. Algemeen uitgangspunt daarbij is, dat er pas sancties aan de raad zullen worden voorgesteld als herhaaldelijk aanspreken niet heeft geholpen. Het raadslid in kwestie onthoudt zich daarbij van stemming.
- 1.6© De burgemeester treedt vanuit zijn functie als voorzitter van de gemeenteraad op als bewaker/stimulator van bestuurlijke integriteit van de raad.

2 BELANGENVERSTRENGELING

- 2.1© Een raadslid maakt in eerste aanleg een eigen afweging rond mogelijke belangenverstrengeling. Bij twijfel wordt het raadslid in staat gesteld zijn afwegingen zelf publiek te maken
- 2.2© Een raadslid zal bij aangelegenheden, die hem direct of indirect persoonlijk aangaan, of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken, niet aan de beraadslagingen voorafgaande aan de besluitvorming deelnemen.
- 2.3© Een raadslid neemt van een aanbieder van producten of diensten aan de gemeente geen faciliteiten of diensten aan die zijn onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kan beïnvloeden

3 NEVENFUNCTIES

- 3.1© Een raadslid geeft bij de wettelijk voorgeschreven melding van al zijn nevenfuncties aan of de functie wel of niet bezoldigd is. Deze gegevens worden openbaar gemaakt.

4 4 OMGAAN MET INFORMATIE

- 4.1© Raadsleden kunnen er voor kiezen geen kennis te nemen van geheime informatie. Als men in algemene zin geen vertrouwelijke stukken toegezonden wil hebben, wordt dit tevoren kenbaar gemaakt aan de griffier
- 4.2© Een raadslid gaat zorgvuldig om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Hij verstrekt geen informatie waaromtrent de geheimhoudingsplicht is opgelegd.
- 4.3© Een raadslid maakt niet ten eigen bate of van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie als deze niet aantoonbaar voor iedereen in gelijke mate voorhanden is op het moment dat dit gebruik plaatsvindt.

5 MENINGSUITINGEN

- 5.1© Het raadslid onthoudt zich van beledigingen, laster en leugens.
- 5.2© Een raadslid tast de persoonlijke integriteit van leden van college, raad en ambtelijke organisatie niet onbewezen aan.
- 5.3© Het raadslid draagt er zorg voor, dat de toonzetting van de beweringen niet geschiedt in persoonlijke grievende bewoordingen
- 5.4© Naderhand onjuist gebleken beweringen worden door het betrokken raadslid publiekelijk gerectificeerd.

6 AANNEMEN VAN GESCHENKEN

- 6.1© Geschenken en giften die een raadslid uit hoofde van zijn ambt ontvangt, worden gemeld bij de griffier en zijn eigendom van de gemeente. Er wordt een gemeentelijke bestemming voor gezocht.
- 6.2© Indien een raadslid eenmalige geschenken of giften ontvangt die een waarde van minder dan 50 euro vertegenwoordigen, kunnen deze in afwijking van het bovenstaande worden behouden.

7. GEBRUIK VAN GEMEENTELIJKE VOORZIENINGEN

- 7.1© Gebruik van gemeentelijke eigendommen of voorzieningen voor privé-doeleinden is niet toegestaan, als dit gebruik extra kosten voor de gemeente met zich brengt.

8. REIZEN EN WERKBEZOeken

- 8.1© Reizen voor de gemeenteraad vinden in beginsel plaats op uitnodiging van het college en worden afgestemd in het fractievoorzittersoverleg.
- 8.2© Uitnodigingen voor reizen, werkbezoeken en dergelijke op kosten van derden worden besproken in het fractievoorzittersoverleg en onder meer getoetst op het risico van belangenverstrengeling.
- 8.4© Het meereizen van derden op kosten van de gemeente geschiedt uitsluitend op uitnodiging van de uitnodigende partij of het college en wordt behandeld cf. art. 8.1 Het meereizen van derden op eigen kosten is toegestaan.
- 8.5© Het verlengen van een buitenlandse reis voor privé-doeleinden is toegestaan. De extra reis- en verblijfkosten komen volledig voor rekening van het raadslid.
- 8.6© Van een reis of werkbezoek wordt een verslag opgesteld. De buitenlandse reizen worden vermeld in het gemeentelijk jaarverslag.

9. UITGAVEN EN DECLARATIES

- 9.1 9.1 Uitgaven worden uitsluitend vergoed op basis van bestaande afspraken en regelingen
- 9.2 9.2 Declaraties worden afgewikkeld volgens een daartoe vastgestelde procedure.
- 9.3 9.3 De griffier is verantwoordelijk voor een deugdelijke administratieve afhandeling.

10. COMMISSIE BEROEP- EN BEZWAARSCHRIFTEN

- 10.1 10.1 Het raadslid treedt niet op t.b.v. van een beroep- of bezwaarmaker in de Commissie voor Beroep- en Bezwaarschriften.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 22 mei 2003.

H.M.C.M. van Oorschot ,burgemeester.

R. de Groot ,griffier.

Bekendgemaakt: 25 mei 2003.

Bijlage 3, Aanbiedingsnotitie gedragscode raad

Stuk 61
03/005142

Delft, 8 april 2003.

Onderwerp: Gedragscode gemeenteraad

Aan de gemeenteraad.

Geachte dames en heren,

In de raadsconferentie van 11 december 2002 heeft u vanuit verschillende invalshoeken gediscussieerd over de bestuurlijke integriteit van de gemeenteraad. De door de gemeenteraad vast te stellen gedragscode vormt nu het formele sluitstuk.

U heeft in de raadsconferentie een duidelijke richting aangegeven waar voor u de grenzen liggen in gedragingen van leden van de gemeenteraad en de het eventueel toepassen van sancties zodra deze grenzen overschreden worden. Daarbij heeft u de volgende thema's verkend:

- a) a) Belangenverstrengeling
- b) b) Meningsuitingen
- c) c) Omgaan met informatie
- d) d) Handhaving van de gedragscode.

Het verslag van de conferentie, de door Rijnconsult verzorgde presentatie en het op 29 januari 2003 door Rijnconsult uitgebrachte advies aan de gemeenteraad zijn inmiddels aan u toegezonden.

Rijnconsult adviseert de navolgende 'Gouden Regels' voor het gedrag binnen de gemeenteraad vast te stellen:

Raadsleden moeten elkaar kunnen aanspreken op gedrag

Elkaar aanspreken moet een normale gang van zaken worden. Het opleggen van sancties zal dan ook alleen gebeuren, indien herhaaldelijk aanspreken niet heeft geholpen.

Hard op inhoud met respect voor de persoon

Een politiek debat wordt gevoerd op de inhoud en op het scherpst van de snede. Respect voor de persoon blijft echter altijd de norm. Dat betekent dat van raadsleden mag worden verwacht dat zij voorkomen dat zij anderen kwetsen met hun wijze van debatteren of hun taalgebruik in woord en geschrift.

Indien er sprake is van mogelijke belangenverstrengeling: geef het raadslid de kans zijn afwegingen vooraf publiek te maken.

Rond belangenverstrengeling is in wettelijke regelingen voldoende vastgelegd; de interpretatie van deze regelingen kan echter in sommige concrete gevallen een rol spelen. De gemeenteraad van Delft acht het van groot belang dat zijn betrouwbaarheid en geloofwaardigheid niet in het geding komen. Nakomen van de regelgeving dient dan ook onverkort plaats te vinden. In geval van twijfel biedt de raad ieder raadslid de ruimte om zijn afwegingen publiek te maken.

Alles is openbaar, tenzij.....

Alles is in principe openbaar; er moeten zwaarwegende belangen in het spel zijn wil geheimhouding worden opgelegd.

Geheim is geheim

Is geheimhouding opgelegd, dan zullen raadsleden hier ook naar handelen. Wel is het mogelijk dat de raad om moverende redenen geheime informatie weigert. Dit kan gelden voor de raad als geheel, fracties, maar zelfs ook voor individuele raads-/commissieleden.

Bij deze laatste regel past de aantekening, dat het voor het logistieke proces niet doenlijk is om voorafgaande de verzending van commissie-/raadsstukken te informeren of betrokkenen daarvan af willen zien. Het kan wel een vaste afspraak zijn om degenen, die dat wensen geen geheime stukken toe te zenden. Als dat niet aangegeven wordt is het ter beoordeling van commissie-/raadsleden zelf om een afzonderlijke envelop met geheime stukken wel of niet te openen.

In de nu aan u voorgelegde gedragscode zijn deze 'Gouden Regels' omgezet naar een aantal uitgangspunten.

Formele kaders voor de vast te stellen gedragscode

In de Gemeentewet zijn bepalingen opgenomen omtrent de openbaarheid van nevenfuncties, de met het raadslidmaatschap onverenigbare functies, en de zgn. 'verboden handelingen'. Ook de bij de benoeming in de raad af te leggen zuiveringseed (verklaring en belofte) is een belangrijk uitgangspunt voor het (integer) handelen van raadsleden. De gedragscode is aanvullend op de Gemeentewet.

Naast de Gemeentewet en de gedragscode bestaan er voorschriften die in wet of elders geregeld zijn, bijvoorbeeld over fraude en valsheid in geschrifte. Dergelijke voorschriften zijn evenals de hiervoor genoemde bepalingen in de Gemeentewet niet in de gedragscode opgenomen.

In de raadsconferentie is een aantal belangrijke thema's voor gedragingen van raadsleden besproken. In aanvulling hierop is ook een aantal spelregels nodig voor onderwerpen als aannemen van geschenken, gebruik van gemeentelijke voorzieningen, uitgaven en declaraties, en eventuele reizen naar het buitenland. De nu ter vaststelling aan u voorgelegde gedragscode omvat zowel de op basis van de raadsconferentie opgestelde gedragsregels als deze spelregels.

De toepassing van de gedragscode

De leden van de gemeenteraad zijn uiteraard aanspreekbaar op de naleving van gedragscode. Dit geldt in beginsel ook voor de commissieleden/niet-raadsleden. Zij vervullen immers hun rol in het besluitvormingsproces als ware zij raadslid. Zij maken voor het commissiewerk in het besluitvormingsproces onderdeel uit van de bestuurlijke organisatie. Dat geeft naar hen toe ook de verplichting van een onafhankelijke en op het algemeen belang gerichte opstelling. Het regime kan in de praktijk voor hen wel 'lichter' toegepast worden dan voor de benoemde raadsleden, die volledig aangesproken kunnen worden op –de zuiverheid- van hun handelen als volksvertegenwoordiger.

Verschillende rollen en procedures

De gedragscode bevat zowel normen over hoe in een bepaalde situatie te handelen als regels over procedures die moeten worden gevolgd. Deze procedureafspraken zijn een onlosmakelijk onderdeel zijn van de gedragsregels en vergroten daarmee de controleerbaarheid.

In de gedragscode wordt onderscheid gemaakt naar te vervullen rollen door:

- a) a) Het raadslid. Een raadslid onthoudt zich van al hetgeen het aanzien van het raadlidmaatschap en het aanzien van de raad schaadt. De gedragscode is voor elk raadslid het uitgangspunt voor de verwachtingen omtrent het optreden van de raadsleden. Raadsleden zijn daarmee aanspreekbaar op de naleving van gedragscode, en spreken elkaar ook aan op ongewenst gedrag.
- b) b) Het *fractievoorzittersoverleg*.
In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt afstemming plaats in het *fractievoorzittersoverleg*. Zonodig vindt bespreking plaats in de gemeenteraad. Raadsleden kunnen via hun fractievoorzitter het overleg attenderen op ongewenst gedrag. Het *fractievoorzittersoverleg* kan de beoordeling van voorkomende klachten in handen geven van de adviescommissie klachtbehandeling. Uitgangspunt daarbij is, dat er pas sancties aan de raad zullen worden voorgesteld als herhaaldelijk aanspreken niet heeft geholpen. Dit laatste geldt overigens niet als het een klacht van een derde betreft. Deze leidt, mits ontvankelijk, altijd tot een publiek oordeel!
- c) c) De adviescommissie klachtbehandeling. Het reglement voor het werkgebied en werkwijze van de adviescommissie klachtbehandeling is 19 december 2002 door de gemeenteraad vastgesteld. De adviescommissie 'klachtbehandeling' beoordeelt of een klacht wel/niet ontvankelijk is. Indien de klacht ontvankelijk wordt bevonden wordt beoordeeld of de klacht gegrond is. Bij de beoordeling op ontvankelijkheid wordt tevens beoordeeld of behandeling door andere instanties (bijv. via een gerechtelijke procedure) aangewezen is.
- d) d) De raad. De raad kan wegens schending van de gedragscode besluiten tot een sanctie. Het raadslid in kwestie onthoudt zich daarbij van stemming.
- e) e) De burgemeester. De burgemeester treedt op bewaker/stimulator van bestuurlijke integriteit van de raad.
- f) f) De griffier. De griffier treedt op als 'vertrouwenspersoon integriteit'

Voorstel

Wij stellen u voor - met medeneming van het advies van de raadscommissie Middelen en Bestuur - vast te stellen de 'Gedragscode Gemeenteraad'.

Hoogachtend,

H.M.C.M. van Oorschot , burgemeester.

R. de Groot , griffier.